

MÅLRETTET TÅLMODIGHED OG FLEKSIBILITET ER VEJEN FREM

Se '[European Agricultural Fund for Rural Development](#)'

I denne artikel er beskrevet de typiske faser, som et biogasprojekt skal igennem.

Med beskrivelserne i denne artikel er det håbet, at grupper af økologiske landmænd (eller andre) kan få et overblik over, hvad der typisk skal til for at etablere et biogasanlæg. Beskrivelsen viser også, at det er en meget stor proces, der kræver viden om en række forskellige forhold. Efter de første møder, hvor man bliver enig om ideerne og målet med at etablere et biogasanlæg, bør man sørge for at få en god rådgiver, der kan hjælpe gruppen frem gennem de forskellige faser.

Faser i etablering af biogasanlæg

I [Kogebog til etablering af biogasanlæg](#) er beskrevet ni faser eller opgaver, som initiativtagerne til et nyt anlæg typisk skal igennem

1. Kontakt til kommune og energiaftager

Kontakten går til kommunaldirektøren, der udpeger de sagsbehandlere, man skal arbejde sammen med.

Man holder et startmøde, hvor man aftaler, hvordan forløbet bedst kan køres, og hvem der bør inddrages under vejs.

Man kan også tage politisk kontakt for at afklare den politiske opbakning til projektet.

De mulige aftagere af gassen kontaktes for at få afklaret interessen og muligheder.

2. Konkretisering af idé og afklaring af roller

Man får beskrevet omfanget af projektet og laver de første overslag over projektets økonomi.

Man laver en intern arbejdsplan i initiativgruppen om, hvem der gør hvad, og man laver en køreplan sammen med kommunens sagsbehandlere.

Evt. gennemfører man den første formelle organisering og opkræver et økonomisk indskud til brug for konsulentbistand.

Man laver aftale med en rådgiver om at hjælpe gruppen gennem de forskellige faser af planlægningen.

Man gennemfører en analyse af, hvordan naboer, landmænd, energiselskaber og andre vil se på projektet.

3. Dialog og borgerinddragelse

Man skal have engageret de landmænd / biomasseleverandører, der skal sikre biomassegrundlaget.

Man skal sikre opbakning til projektet ved at præsentere ideen for interesseorganisationer, borgerforeninger, naboer til det kommende anlæg og nøglepersoner / meningsdannere.

Det kræver en god interessentanalyse, en gennemtænkt kommunikationsplan og en opsøgende indsats.

4. Organisering indtil drift

Der skal etableres arbejdsgrupper, der involverer både biomasseleverandører og aftagere af gassen.

Der etableres et selskab, der kan stå som ansvarlig for de efterfølgende trin og kan rejse de nødvendige midler til at betale for udarbejdelse af forprojekt, miljøansøgninger mm.

5. Økonomiscenarier

Her beregnes detaljerede scenarier for økonomien for at nå frem til det mest økonomiske koncept.

Især vurdering af tilgængelige biomasser og deres realistiske gasudbytte er vigtig; men også vurdering af hvor dyrt anlægget bliver i anlæg og drift skal belyses grundigt, ligesom muligheder for tilskud og prisaftaler for gassen også afklares.

6. Forprojekt og anmeldelse til kommunen

Nu skal anlægsprojektet beskrives i detaljer, der redegør for størrelse, biomassegrundlag, placering, miljøpåvirkning, energisalg og økonomi. Det hele samles i en forretningsplan, der

også tager stilling til evt. fremtidige udvidelser. Det skal bruges dels til at søge om miljøgodkendelse, dels som et beslutningsgrundlag for investorer. I forprojektet udarbejdes også en plan for det videre arbejde frem til etablering.

7. Myndighedsbehandling, VVM, lokalplan, miljøgodkendelse

I denne fase bringes de nødvendige godkendelser på plads ud fra det grundlag, der er skabt i forprojektet. En sideløbende kommunikation med interessenterne i området hører med for at sikre et godt udfald.

8. Aftaler mellem biogasselskab og partnere

Det er nødvendigt at sikre samarbejdet mellem de involverede parter gennem en række aftaler, så der er tryghed om vilkår, rettigheder og pligter, og parterne kan se, at de hver især har glæde af samarbejdet. Der indgås forskellige typer af aftaler gennem hele forløbet. De centrale aftaler sikrer levering og afsætning af biomasse, afsætning af gas / energi og finansiering. Men der skal også indgås aftaler med rådgivere og med leverandørselskaber og ejeren af byggegrunden. Da forudsætningerne for aftalerne kun gradvist falder på plads, skal aftalerne typisk være betingede af, at de nødvendige forudsætninger kan tilvejebringes.

9. Udbud, licitation, spadestik

Når alle godkendelser er på plads og vilkår for driften er kendt, gennemføres et udbud på etablering af biogasanlægget. Da projekterne typisk er store, skal de gennemføres efter EU's regler for udbud og evt. licitation. Når den bedste leverandør er fundet, skal der tegnes kontrakter, og der skal indhentes byggetilladelse. Endelig skal der være indgået aftaler om byggetilsyn og bygherrerådgivning.

Eksemplet Gasfabio

Gasfabio er et aktieselskab, der har til formål at etablere og drive et stort biogasanlæg i en af omegnskommunerne nær København.

Udgangspunktet var nogle snakke mellem tre større økologiske landbrug, der ligger i nærheden af København og primært har planteproduktion og mangler økologisk gødning for at kunne opnå gode udbytter og en sund økonomi.

Løsningen, fandt de, var at etablere et biogasanlæg, der kunne omdanne det kløvergræs de dyrker som grøngødning og det husdyrgødning mm. de kunne skaffe, og på den måde få en god afgasset gødning, der er mere gødningskraft i.

Det skulle vise sig, at være en del mere kompliceret, end de først havde tænkt sig, men de har holdt fast i målet, og på den måde er projektet blevet større og med større muligheder og perspektiver.

Projektforløb

I tabellen herunder er kort og skematisk beskrevet, hvordan projektplanlægningen er forløbet.

Den vil næppe se præcis sådan ud for andre biogasinitiativer, og beskrivelsen dækker også foreløbig faserne frem til de er klar til at udarbejde et forprojekt for den udvidede plan. Men det kan være til inspiration og vise, at man bør have tålmodighed, men også vær målrettet, så når man fremad, selvom der er mange sten på vejen, og det tager tid.

Årstal	Aktivitet
2009	De tre landmænd beslutter sig for, at de skal etablere et økologisk biogasanlæg, der kan forsyne dem med økologisk gødning.
	Et konsulentfirma udarbejder et forprojekt for et fælles gårdbiogasanlæg. Forprojektet er finansieret af et udviklingsprojekt.
2010	Forprojektet blev affvist i de to relevante kommuner, hvor det kunne ligge, fordi det kolliderede med lokalplaner for grønne områder og trafikkorridorer rundt om København.
	Der kunne findes brugbare placeringer andre steder; men de var så langt fra bedrifterne, at det ikke længere var økonomisk bæredygtigt med de biomasser de tre gårde kunne levere.
2012	De fortalte om deres biogasplaner til mange forskellige i lokalområdet, og det trak flere interesserede til <ul style="list-style-type: none"> • 8-10 landmænd (nogle med kvæg andre med svin og mink og både konventionelle og økologiske) • Naturstyrelsen – der har vedvarende naturarealer, der skal plejes ved slåning • Vestforbrænding – der bl.a. har husholdningsaffald de gerne vil bio-afgasse
	Det stod nu klart, at et nyt projekt skal være så stort, at det kan opgradere gassen til naturgasnettet.
2013	Foreningen Gasfabio dannedes for at forberede et nyt og større projekt
	Gasfabio består af <ul style="list-style-type: none"> • Øko-landmænd, der mangler gødning. • To konventionelle planteavlsbedrifter, der vil omlægge til økologi, hvis biogasanlægget kan sikre dem gødning. • Konventionelle landbrug, der gerne vil mindske gødningslugt for by-naboer. • Kvægbrug, der leverer til Arla og skal leve op til lignende krav som økologerne (stramme krav til gødning). • Lokalt transportfirma, der håndterer store mængder hestemøg i området. <p>Naturstyrelsen støtter initiativet ved at love, at man gerne vil levere plante-biomasse til et kommende anlæg. Tilsvarende støtter Vestforbrænding initiativet, idet de laver en oversigt over hvilke affaldsmængder, der er nu og i fremtiden, og som egner sig bioafgasing. De analyserer også økonomien i at afgasse det organiske affald i biogasanlæg. I foreningen er man enige om, at et biogasanlæg kan sætte en positiv spiral i gang, hvor mere økologisk gødning giver flere økologiske arealer, der leverer til</p>

	mere økologisk gødning osv.
	Flere kommuner hører om deres ideer og tilbyder grunde til et kommende biogasanlæg. Kommunernes interesse er bl.a., at de kan få erstattet den naturgas, de bruger i til kraftvarme-produktion, med biogas. Grundene ligger dog på forskellige måder dårligt for transport af de store mængder biomasse og tæt på beboelse, og der var heller ikke udsigt til en fornuftig økonomi.
	Mange ideer til biogasprojekter og placeringer bliver undersøgt. Tiden går, og en del af de interesserede falder fra.
	Gasfabio foreslår så selv en egnet grund langt fra beboelse men tæt på motorvej, fabrik og rensningsanlæg i den lokale kommune.
	Det indleder en lang proces med den pågældende kommune og munder ud i, at det indarbejdes i kommuneplanen, hvor grunden udpeges til placering af et biogasanlæg (og fortsat beliggende i landzonen).
2014	Et stort transportfirma, der håndterer store mængder organisk affald viser interesse for samme grund til et komposteringsanlæg for husholdningsaffald. Efter indbyrdes forhandling bliver man enig om, at det store transportfirma indgår i biogasprojektet.
	Foreningen Gasfabio nedlægges og selskabet Gasfabio A/S dannes. Selskabet skal erhverve grunden og sikre etableringen af et biogasanlæg.
	Gasfabio A/S's rolle i et kommende biogasanlæg vil afhænge af, hvordan biogasprojektet bliver finansieret og ejet. <ul style="list-style-type: none"> • Det kan være et gødningsformidlingselskab, der står for al transport af gødningen til og fra anlægget. • Det kan være som ejer eller medejer af anlægget • Det kan være som driftsselskab for biogasanlægget • Eller kombinationer af disse formål.
	Målene er: <ul style="list-style-type: none"> • Et stort biogasanlæg skal etableres og sættes i drift i løbet af 3 år. • Det skal behandle hovedparten af husdyrgødningen plus planterester i området og skal levere biogas til opgradering til naturgasnettet. • Det skal sikre praktisk, økonomisk og miljørigtig håndtering af de mange restbiomasser i området (hestegødning og husholdningsaffald). • Det skal levere gødning til de nuværende og kommende økologiske landbrug i området. • Det skal give en sund økonomi for alle, der har aktier i selskabet. • Det skal blive et foregangs anlæg, der demonstrer god recirkulering med minimeret transport. • På sigt kan det levere gas til store busselskaber i området og på den måde give et

vigtigt klimabidrag til lokalområdet.

© 2021 - SEGES Projektsitet